

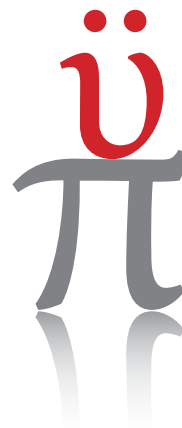

Prevođenje

i
višejezičnost

Sadržaj

Misija	2
Organizacija	4
Kako funkcioniše Generalni direktorat za prevođenje	5
Prevođenje internet sadržaja	9
Spoljni prevodi	9
Prevođenje i poslovni alati	11
Obuka	14
Otvoreni za ceo svet	15
Nove države članice — novi jezici	17
Mogućnost zapošljavanja	18
Pripravnički staž	20

Misija

Zašto moramo da radimo na SVIM službenim jezicima, umesto da koristimo samo nekoliko kao što rade ostale međunarodne organizacije?

Generalni direktorat za prevođenje (GDP) je jedna od najvećih prevodilačkih službi na svetu. Njegov osnovni zadatak je:

- da zadovolji potrebe Komisije za prevođenjem i savetima iz oblasti lingvistike u vezi sa svim vrstama komunikacije u pisanoj formi;
- da podrži i osnaži višejezičnost u okviru Evropske unije i
- da pomogne u približavanju politika Unije njenim građanima.

Generalni direktorat za prevođenje radi na svim službenim jezicima Evropske unije a, po pristupanju novih država članica Evropskoj uniji, njihovi jezici se dodaju ovom broju. Zašto moramo da imamo ovako komplikovan sistem, umesto da koristimo samo nekoliko jezika kao što rade ostale međunarodne organizacije?

Odgovor na ovo pitanje leži u samoj prirodi Evropske unije, kao i u ulozi Komisije kao „čuvara ugovora“ koji predstavljaju pravni temelj Evropske unije.

Zakoni Evropske unije su preneti u nacionalne zakone i moraju ih poštovati svi građani Evropske unije. Da bi građani i nacionalni sudovi mogli da čitaju i tumače zakon Evropske unije na svom jeziku, on mora biti objavljen na službenim jezicima svih država članica.

Ali mnogo pre toga, zakonski predlozi moraju da se iznesu u javnost radi najšireg mogućeg razmatranja na svim nivoima — evropskom, nacionalnom i lokalnom — u obliku koji je dostupan ljudima koji se ne bave lingvistikom i diplomatijom. Svi građani Unije imaju pravo da učestvuju u raspravi na službenom jeziku po svom ličnom izboru. To je pitanje transparentnosti i demokratije.

Zbog toga je, od samog pokretanja tog evropskog projekta koji je kasnije prerastao u Evropsku zajednicu a danas u Evropsku uniju, doneta odluka da jezici država članica budu službeni jezici (u početku ih je bilo samo četiri). Ovo načelo je sadržano u Uredbi br.1 iz 1958. godine, koja se menja i dopunjuje svaki put kada se nova država pridruži Evropskoj uniji kako bi jezik ili jezici te države takođe bili obuhvaćeni.

Ali priča se ne završava na zakonodavstvu. Institucije Evropske unije moraju da budu pristupačne i otvorene u najvećoj mogućoj meri, kako za široku javnost tako i za vladine sektore i sve vrste zvaničnih i nezvaničnih interesnih grupa. Komisija smatra svojom obavezom da neguje demokratsku kulturu u kojoj se poštuju i čuvaju sva pojedinačna, lokalna, regionalna i nacionalna obeležja.

Ovo se takođe ogleda u članovima 20 i 24 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije, koji propisuju da građani država članica imaju pravo da se obrate službenicima Evropske unije na svom sopstvenom jeziku.

Ravnopravan status službenih jezika ne znači da se svi tekstovi prevode na sve zvanične jezike.

Pismo pojedincu ili interni dopis, na primer, biće poslati na samo jednom jeziku, što može ili ne mora da uključi prevođenje. Neki odbor može da odluči da radi na ograničenom broju jezika dok ne usvoji predlog za širu raspravu, koji zatim mora da bude dostupan na svim službenim jezicima.

U cilju smanjenja troškova, Komisija obavlja svoje interno poslovanje na engleskom, francuskom i nemačkom jeziku, dok je ono u celosti višejezično

samo u komunikaciji sa drugim institucijama Evropske unije, državama članicama, kao i sa javnošću.

Uporedo sa rastom Evropske unije rastu i problemi usklađivanja ravnopravnog statusa svih službenih jezika, ali svaki pristup koji ne bi priznavao sve službene jezike bio bi u suprotnosti sa samom suštinom evropske filozofije.

Institucije Evropske unije moraju da budu pristupačne i otvorene u najvećoj mogućoj meri, kako za široku javnost tako i za vladine sektore i sve vrste zvaničnih i nezvaničnih interesnih grupa.

Komisija smatra svojom obavezom da neguje demokratsku kulturu u kojoj se poštuju i čuvaju sva pojedinačna, lokalna, regionalna i nacionalna obeležja.

Organizacija

U okviru prevodilačkih službi, prevodioci se usavršavaju za prevođenje dokumenata iz posebnih tematskih oblasti.

Da bi se postigla što bolja organizacija, Generalni direktorat za prevođenje je podeljen po jezičkim grupama, sa posebnim jezičkim odeljenjima (ili jedinicama, kao što je slučaj sa irskim) za svaki od 24 službena jezika Evropske unije (2013. godine). Ova odeljenja čine tri direktorata za prevođenje.

Ukoliko se u budućnosti broj službenih jezika poveća, struktura Generalnog direktorata za prevođenje će se u skladu sa tim svakako promeniti.

Osim za ispravno prevođenje, posebna jezička odeljenja su odgovorna i za terminologiju i dokumentaciju kao i za održavanje lingvističkih standarda na visokom nivou i dosledno u svim prevodima koje Generalni direktorat

za prevođenje objavi na svakom od službenih jezika.

Postoje još tri direktorata koji se bave administrativnim pitanjima i strategijom i na taj način pružaju podršku prevodiocima.

U geografskom smislu, Generalni direktorat za prevođenje je podeljen na dva približno jednaka dela koja se nalaze u Briselu i Luksemburgu.

Izuzimajući jezička odeljenja za estonski, letonski, litvanski, poljski, mađarski, slovenački, malteški, češki i slovački jezik, čiji se službenici nalaze samo u Luksemburgu, kao i jedinicu za irski jezik koja je u Briselu, sva ostala jezička odeljenja su podeljena između Brisela i Luksemburga.

Kako funkcioniše Generalni direktorat za prevođenje

Vrste dokumenata

Prevodioci ne prevode samo tekstove u oblasti zakonodavstva. Materijal koji se prevodi je veoma raznovrstan i obuhvata:

- govore i beleške,
- kratke izveštaje i izjave za medije,
- međunarodne sporazume,
- političke izjave,
- odgovore na pismena i usmena parlamentarna pitanja,
- tehničke studije,
- finansijske izveštaje,
- zapisnike,
- interna administrativna pitanja,
- obaveštenja za zaposlene,
- scenario i naslove za filmove i drugi promotivni materijal,
- prepisku sa ministarstvima, preduzećima, interesnim grupama i pojedincima,
- sve vrste internet stranica i publikacija za kreatore javnog mnjenja i široku javnost, kao i mnogo toga drugog.

Prevodioci moraju da poseduju sposobnost da primenjuju odgovarajući jezički stil za svaku vrstu prevoda. Osim savršenog vladanja jezikom na koji se prevodi, potrebna im je prilagodljivost, moć zapažanja i rasuđivanja, kao i sposobnost da razumeju različita i često veoma složena pitanja.

U okviru jezičkih odeljenja, prevodioci se usavršavaju za prevođenje dokumenata iz posebnih tematskih oblasti.

Ove posebne tematske oblasti su:

- spoljni odnosi
- zapošljavanje i socijalna politika
- obrazovanje, kultura i omladina
- unutrašnje tržište i usluge
- energija i prirodna bogatstva
- pomorstvo i ribarstvo
- istraživanje, nauka i tehnologija
- zaštita potrošača i zdravlja
- trgovina
- informaciono društvo i mediji
- poljoprivreda
- pravosuđe i prava građana
- regionalna politika
- statistika
- porezi i carine
- životna sredina
- preduzetništvo
- prevoz
- administracija
- konkurencija
- ekonomski i finansijski poslovi

Kvalitet

Postoje mehanizmi koji garantuju kvalitet prevedenih tekstova kroz reviziju, proveru i nadzor, a prevodiocima je omogućena stalna obuka i dostupnost informacija.

Takođe treba istaći da se svi spoljni prevodi podvrgavaju sistematskom ocenjivanju uz pružanje povratnih informacija prevodiocima. Doslednost u terminologiji se postiže, između ostalog, korišćenjem prevodilačkih memorija i baza podataka sa osnovnom terminologijom Evropske unije.

Jedan od bitnih preduslova za dobar prevod je dobro napisan izvorni tekst. Jasna, sažeta dokumenta napisana u skladu sa visokim standardima su od suštinskog značaja za svaki javni organ, a naročito višejezičnu organizaciju u kojoj većina kreatora tih dokumenata ne piše na svom maternjem jeziku.

U poslednje vreme, engleski jezik je od francuskog preuzeo ulogu glavnog jezika za izradu dokumenata u Komisiji.

Kako bi se osiguralo da ovaj materijal zadovoljava utvrđeni standard, Generalni direktorat za prevođenje ima uređivački tim čiji je zadatak da ispravlja i uređuje jezik na kome je napisan izvorni tekst kao i da pruža savete autorima i odeljenjima iz kojih materijal potiče. Osim toga, uređivački tim pomaže u izradi dokumenata svojim kolegama u drugim generalnim direktoratima, koji za razliku od prevodilaca često pišu na jeziku koji im nije maternji.

Ovo je još jedan razlog zbog čega je Generalni direktorat za prevođenje vodio brojne kampanje za promovisanje jasnog i sažetog stila pisanja u Komisiji.

Broj zaposlenih

Generalni direktorat za prevođenje trenutno ima oko 2.500 zaposlenih (prevodilaca kao i službenika u rukovodstvu, sekretarijatu, službi za odnose sa javnošću, sektoru informacijskih tehnologija i timu za obuku).

Broj prevedenih stranica

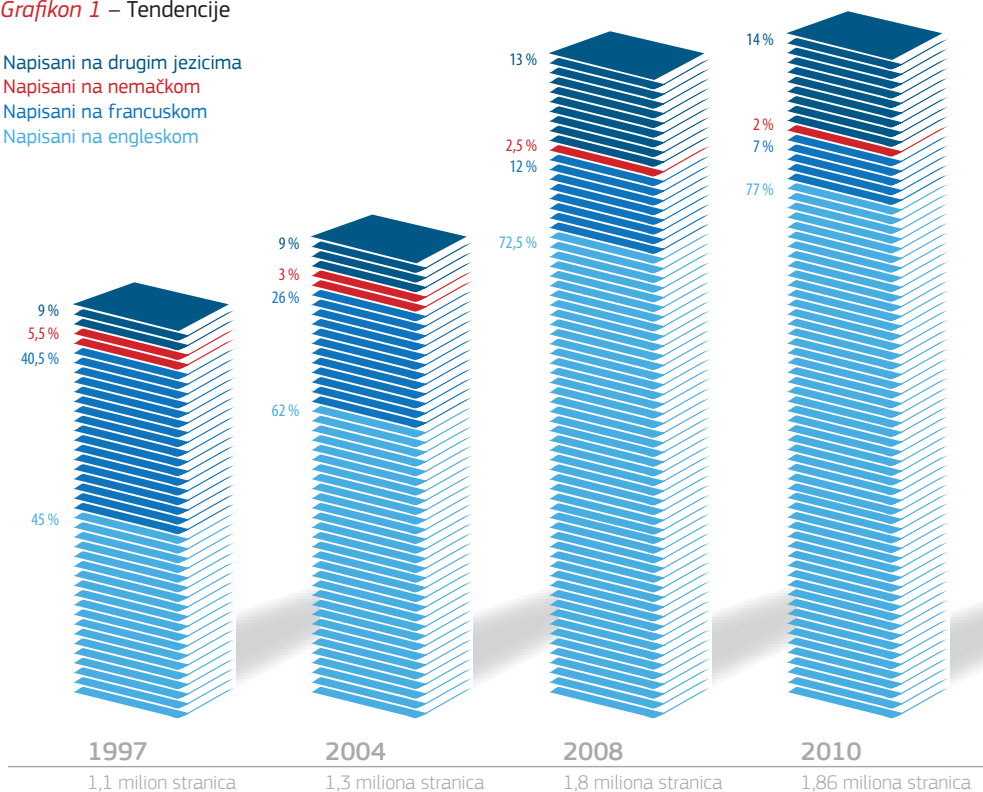
U proteklih 10 godina broj stranica koje su prevedene u Generalnom direktoratu za prevođenje je neprekidno rastao.

Presek urađen na osnovu izvornog jezika (Grafikon 1) prikazuje sve veću težnju ka pisanju izvornih tekstova na engleskom jeziku.

Godine 1997. francuski i engleski jezik još su bili izjednačeni (uključujući i tekstove napisane izvan Komisije). Sada, posle više od 10 godina, većina tekstova se piše na engleskom jeziku.

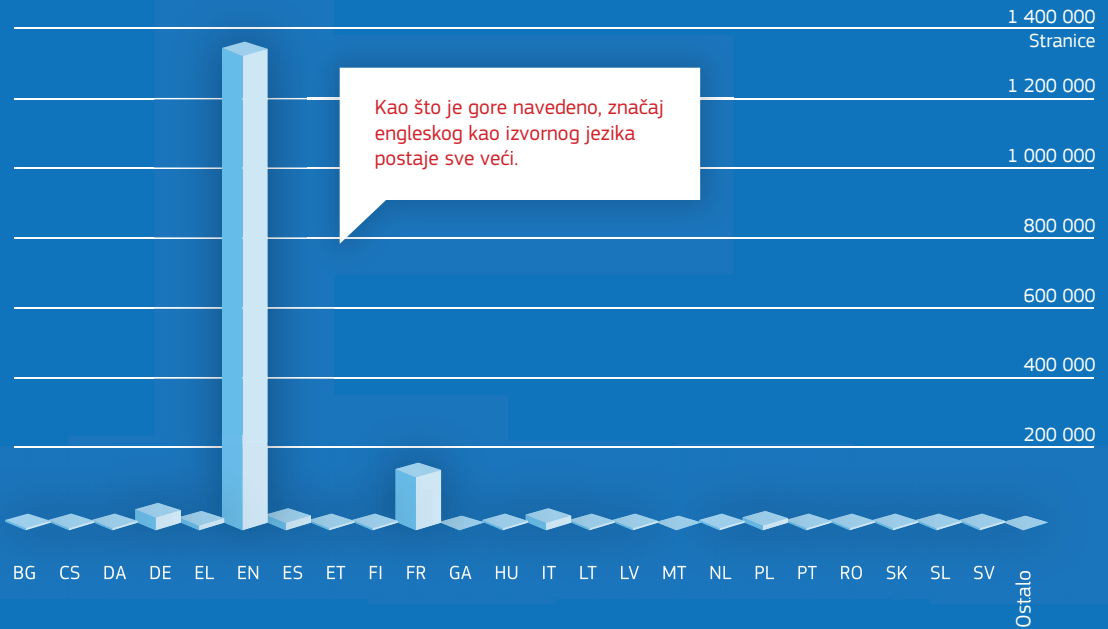
Grafikon 1 – Tendencije

Napisani na drugim jezicima
 Napisani na nemačkom
 Napisani na francuskom
 Napisani na engleskom

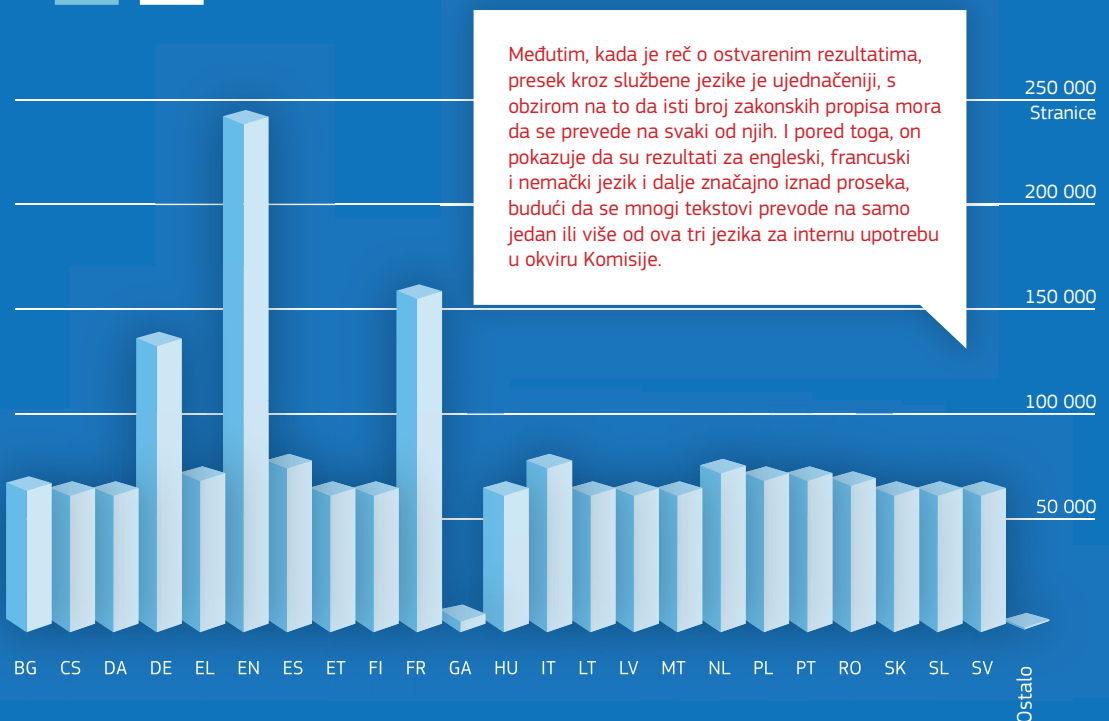

Grafikon 2 – Posmatrano po izvornom jeziku - 2010

Grafikon 3 – Posmatrano po ciljnom jeziku - 2010

Prevođenje internet sadržaja

Potreba da Komisija efikasno komunicira sa ljudima putem interneta dovela je do osnivanja Internet odeljenja koje je specijalizovano za prevođenje i objavljivanje tekstova na internetu. Timovi za različite jezike rade udruženim snagama besprekorno i u dogovoru, kako bi se objavljivanju izvornih tekstova koje se prepliće sa prevođenjem i proverom osigurao visok kvalitet.

Ovo odeljenje pruža pomoć različitim generalnim direktoratima Komisije u izradi vrhunskog internet sadržaja, uz korišćenje raznovrsnih registara, formata

i alata za obradu neophodnih za izradu internet sadržaja. Kao pioniri, u svom svakodnevnom radu zaposleni u ovom odeljenju obavljaju testiranje novih alata i zajednički rade na stvaranju nove generacije aplikacija za izradu internet stranica u okviru Komisije.

U mnogim slučajevima, ova služba u procesu izrade internet stranice blisko saraduje sa odeljenjima koja dostavljaju materijal za prevođenje čak i pre utvrđivanja bilo kakvog sadržaja.

Spoljni prevodi

Politički događaji mogu da dovedu do povećanja ili smanjenja količine materijala za prevođenje. Kako ovo kolebanje nije uvek moguće predvideti, a Generalni direktorat za prevođenje ima ograničen kapacitet, spoljni prevodioci se redovno pozivaju. Trenutno, procentualno učešće prevoda koje rade spoljni prevodioci iznosi gotovo 30 odsto.

Generalni direktorat za prevođenje ima kompjuterski sistem specijalne namene za upravljanje poslovanjem sa spoljnim prevodiocima i obradu svih zahteva. Da bi se osigurala transparentnost, jednak tretman i efikasnost, celokupno poslovanje sa spoljnim prevodiocima se odvija putem internet portala pod nazivom eXtra.

Odabir

Generalni direktorat za prevođenje periodično upućuje pozive na tender ili pozive za izražavanje zainteresovanosti, koji se objavljuju u Službenom glasniku i postavljaju na Europa vebisajt.

Ponude na tender mogu da dostavljaju prevodilačke agencije i nezavisni prevodioci. Odabrani ponuđači se upisuju na rang listu na osnovu cene i kvaliteta njihove usluge. Zatim zaključuju okvirni ugovor sa Evropskom komisijom koji im, i pored svega, ne garantuje obim i učestalost posla.

Pružanje podrške spoljnim prevodiocima

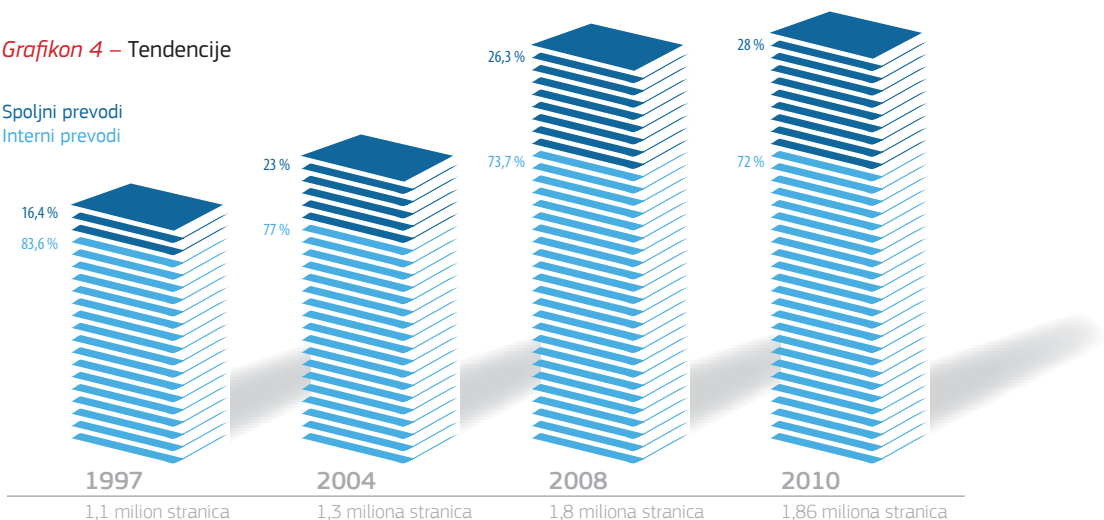
S obzirom na to da Komisija posluje na svim službenim jezicima Evropske unije, sami prevodi često treba da predstavljaju izvorna dokumenta. Zato je neophodan veoma visok kvalitet. U cilju što efikasnijeg obavljanja posla, Generalni direktorat za prevođenje pruža pomoć svojim spoljnim saradnicima u vidu dostavljanja pratećih informacija i odgovarajuće terminologije.

Ocenjivanje

Kvalitet prevoda koje rade spoljni prevodioci se proverava i ocenjuje u prevodilačkim službama koje upućuju zahteve za prevođenje. Rangiranje prevodilaca se vrši redovno kako bi se uzele u obzir ocene dobijene za svaki dostavljeni prevod.

Grafikon 4 – Tendencije

Spoljni prevodi
Interni prevodi

Prevođenje i poslovni alati

Naši prevodioci imaju na raspolaganju širok spektar elektronskih pomagala za prevođenje, a neka od njih su dostupna i drugim službenicima Komisije kao i prevodiocima u ostalim institucijama i organima Evropske unije.

Osim toga, stvoreni su mnogi poslovni alati radi upravljanja logistikom prevođenja čiji obim na godišnjem nivou iznosi gotovo dva miliona stranica, kao i da bi se pratilo i dokumentovao ceo proces izrade. Kratak pregled ovih alata je prikazan u daljem tekstu.

Alati za prevođenje

Prevodilačke memorije

Od 1997. godine, prevodioci mogu da koriste kompjutersku aplikaciju koja im omogućava stvaranje lokalne prevodilačke memorije. To je naročito korisno za prevođenje tekstova koji se često ponavljaju, jer omogućava prevodiocima da potraže istovetne ili slične pasuse u drugim dokumentima koji su ranije prevedeni i da ih po želji uklpe u svoje prevode.

Budući da se tekstovi koji nastaju u Komisiji često zasnivaju na ranijim tekstovima ili postojećim zakonskim propisima, ponovna upotreba već prevedenih reči ili pasusa omogućava značajnu uštedu vremena i doprinosi usaglašavanju terminologije, što je veoma značajno u tekstovima iz oblasti zakonodavstva.

Euramis

Euramis (*European advanced multilingual information system*, što na engleskom znači Evropski napredni višezjezični informacijski sistem) je sistem koji je razvijen u Komisiji. Sastoji se od niza internet aplikacija u kombinaciji sa elektronskom poštom da bi se omogućio pristup čitavom spektru usluga vezanih za obradu teksta.

Euramis funkcioniše na zajedničkoj platformi koja povezuje sve sisteme prevodilačkih pomagala u Generalnom direktoratu za prevođenje.

Jedna od najvažnijih usluga je centralna prevodilačka memorija. Svaki put kada se prihvati zahtev za prevođenje, izvorni dokument se automatski šalje Euramis-u, i svi raniji prevodi se uzimaju iz centralne memorije.

Rezultat rada se može direktno uneti u lokalnu memoriju. Po završetku prevoda prevodilac unosi lokalnu memoriju u Euramis centralnu prevodilačku memoriju.

Mašinsko prevođenje

Komisija koristi mašinsko prevođenje (MP) od 1976. godine. Sistem koji je prvobitno bio u upotrebi nudio je 18 funkcionalnih jezičkih parova i mogao je da izradi 2.000 stranica neobrađenog prevoda na sat.

Od sredine 2010. godine razvijaju se prototipi sistema za mašinsko prevođenje zasnovani na savremenijoj statističkoj tehnologiji za mašinsko prevođenje. Oni su trenutno u fazi testiranja i biće dostupni za svakodnevnu upotrebu 2013. godine. Ovu uslugu će moći da koriste i službenici drugih institucija Evropske unije kao i državne uprave zemalja članica. U zavisnosti od dužine, prevod će se najčešće vraćati naručiocu u roku od nekoliko minuta.

U trenutnoj fazi testiranja (2011), prevodioci mogu da koriste mašinsko prevođenje kako bi dobili grube, neobrađene prevode koje kasnije prepravljaju i dostižu kvalitet kao kada čovek prevodi. Mašinski prevod se prvenstveno koristi za osnovno razumevanje teksta, ali takođe služi kao privremeno rešenje kada je neophodno uraditi prevod u najkraćem roku. U tom slučaju, grubi mašinski prevod treba uvek prepraviti. Nakon toga, izvršene ispravke mogu da se koriste za dodatno unapređenje kvaliteta mašinskog prevođenja.

Biblioteka Generalnog direktorata za prevođenje

Generalni direktorat za prevođenje poseduje sopstvenu biblioteku, sa ograncima u svoja dva sedišta u Luksemburgu i Briselu. Njena svrha je da pruži pomoć prevodiocima u pronalaženju neophodne dokumentacije i materijala i da zadovolji njihove potrebe.

Biblioteka poseduje:

- rečnike, kako opšte tako i stručne,
- referentne radove i enciklopedije,
- periodične časopise i dnevnu štampu na svim jezicima Evropske unije i nekoliko drugih jezika,
- dokumente Evropske unije (Službeni glasnik, sudski izveštaji, različiti izveštaji koje izdaje Komisija i bilteni Evropske unije).

Osim toga, biblioteka poseduje veliki broj elektronskih rečnika i ostalog materijala dostupnog putem interne mreže Generalnog direktorata za prevođenje.

Generalni direktorat za prevođenje je stvorio i višejezičnu virtuelnu biblioteku pod nazivom MultiDoc, koja sadrži dokumentaciju (ne samo vezanu za Evropsku uniju) na svim službenim jezicima Evropske unije. Tu dokumentaciju čine hiljade linkova prema internet stranicama i bazama podataka koje održavaju univerziteti, sektori vlada, poluzvanični organi i međunarodne organizacije širom sveta.

Terminologija

U Generalnom direktoratu za prevođenje pitanje terminologije potpada pod odgovornost 24 jezička odeljenja, čiji

stručnjaci pružaju pomoć u vezi sa svim službenim jezicima Evropske unije. To obuhvata:

- odgovore na zahteve za pomoć u vezi sa terminologijom koje upućuju prevodioci i ostali službenici Komisije i drugih institucija Evropske unije;
- proaktivnu pripremu terminologije za tehnički zahtevnu dokumentaciju pre njenog prevođenja;
- saradnju sa kolegama iz službi koje su zadužene za terminologiju u okviru drugih institucija Evropske unije, kao i sa državnim organima i organizacijama iz ove oblasti;
- unošenje podataka i usklađivanje IATE, najveće višejezične terminološke baze podataka na svetu, koja sadrži terminološke podatke iz svih institucija Evropske unije.

Radom službi zaduženih za terminologiju koordinira centralni organ.

IATE

IATE (na engleskom znači Interaktivna terminologija za Evropu) je međuinstitucionalna terminološka baza podataka koja je dostupna ne samo službenicima Evropske komisije već i širokoj javnosti.

Ona objedinjuje terminološke podatke iz svih evropskih institucija i organa i sadrži više od 8 miliona termina i 560.000 skraćenica. Uključuje sve službene jezike Evropske unije i latinski jezik.

Za razvoj i održavanje ove baze podataka odgovoran je međuinstitucionalni tim, dok jezička odeljenja nadograđuju i ažuriraju njen jezički specifičan sadržaj. Obuhvaćena terminologija pokriva sve oblasti rada evropskih institucija.

Dotatni izvori informacija

Svi službenici Generalnog direktorata za prevođenje koriste kompjuterske radne stanice opremljene standardnim Office automatizovanim programima sa pristupom internetu.

Osim toga, prevodioci mogu da pristupe i brojnim internim i eksternim bazama podataka preko interne mreže Komisije kao i putem interneta. Alat koji se

najčešće koristi je Vista Generalnog direktorata za prevođenje (elektronska arhiva dokumenata GDP-a, koja sadrži približno dva miliona dokumenata na svim službenim jezicima) i EUR-Lex, baza podataka iz oblasti prava Evropske unije koja sadrži ugovore Evropske unije, ostalo zakonodavstvo Evropske unije, (npr. direktive i propise), presude Evropskog suda pravde i zakonske predloge.

Neki od ovih alata su dostupni i široj javnosti putem Europa internet portala Evropske unije i od izuzetnog su značaja za samostalnu prevodioce.

Kompjuterizovan proces rada

U cilju efikasnijeg upravljanja procesom rada, Generalni direktorat za prevođenje poseduje niz instrumenata za praćenje dokumenta od trenutka kada on izađe iz odeljenja kome je potrebno njegovo prevođenje pa sve do momenta kada se dostavlja konačan prevod na željenim jezicima.

Postoje drugi instrumenti koji se koriste da bi se vremenski pratio proces izrade i da bi se došlo do sveobuhvatne statistike rada na nedeljnom, mesečnom i godišnjem nivou.

Obuka

Imajući u vidu da će se sve tehničke i političke oblasti delovanja Komisije pre ili kasnije odraziti na tekstove koji će se prevoditi u Generalnom direktoratu za prevođenje, kao i činjenicu da napredak u kompjuterskoj tehnologiji igra sve

veću ulogu u prevodilačkom radu, Generalni direktorat za prevođenje obezbeđuje svoju internu obuku kao i mogućnost pohađanja kurseva Evropske komisije ili nekih drugih (kao što su kursevi jezika).

Otvoreni za ceo svet

Jezička politika Evropske unije izaziva najšire interesovanje i Generalni direktorat za prevođenje prima mnogobrojne posetioce koji su zainteresovani da vide kako ravnopravan status 24 jezika funkcioniše u praksi. Posetioci ne dolaze samo iz država članica Evropske unije, već i iz ostalih delova sveta.

Program za gostujuće prevodioce

Generalni direktorat za prevođenje sprovodi program za „gostujuće prevodioce” u okviru koga njegovi službenici koji znaju ili uče neki od zvaničnih jezika Evropske unije mogu po službenoj dužnosti da odlaze na univerzitet u zemlji u kojoj se taj jezik govori.

U toku te višenedeljne posete, oni ukratko upoznaju profesore i studente sa radom Generalnog direktorata za prevođenje i njegovih jezičkih stručnjaka i podstiču diplomirane studente da se prijavljuju za poslove u prevodilačkim službama institucija Evropske unije. U isto vreme, oni usavršavaju svoje znanje tog jezika.

Evropski master program prevođenja (EMT)

Evropski master program prevođenja je partnerski projekat Evropske komisije i visokoobrazovnih institucija koji nudi programe prevođenja na nivou master studija.

Glavni cilj ovog projekta je uspostavljanje oznake kvaliteta za univerzitetske programe prevođenja koji ispunjavaju utvrđene standarde u obrazovanju. Univerziteti čiji akademski kursevi ispunjavaju kriterijume predviđene ovim standardima postaju članovi EMT mreže.

Cilj Evropskog master programa prevođenja je da obezbedi da se što veći broj programa zasniva na važećem okviru sposobnosti, koje su prvenstveno usmerene na veštine. EMT profil prevodilačkih sposobnosti, koji je izradila grupa istaknutih evropskih stručnjaka, detaljno navodi sposobnosti koje prevodioci moraju da poseduju da bi uspešno obavljali svoj posao na današnjem tržištu.

Dugoročni cilj Evropskog master programa prevođenja je unapređenje položaja prevodilačke profesije u Evropskoj uniji.

Mladi prevodioci

U cilju promovisanja višejezičnosti i upoznavanja mladih sa

prevodilačkom profesijom, Evropska komisija je organizovala takmičenje za mlade prevodioce (Jvenes Translatores).

Na ovom takmičenju, učenici mogu da se oprobaju u prevodilačkom poslu i prevedu jednu stranicu teksta sa jednog od 24 službena jezika Evropske unije na drugi po svom izboru. Pobjednici iz svake države članice se zatim pozivaju u Brisel na svečanu dodelu nagrada u sedištu Evropske komisije.

Kancelarije Generalnog direktorata za prevođenje

Generalni direktorat za prevođenje je otvorio kancelarije u državama članicama radi lakše komunikacije sa javnošću. Službenici ovih kancelarija zaduženi su za prilagođavanje informacija dobijenih od Komisije u Briselu lokalnom kontekstu i njihovom približavanju ciljnom auditorijumu. Osim toga, angažovani su na ostvarivanju veza sa civilnim društvom a samim tim i

omogućavanju praktične primene evropske politike približavanja svojim građanima.

Njihovi glavni zadaci su organizovanje izložbi, kongresa i sličnih događaja kao i učešće na važnijim seminarima i radionicama koji se bave pitanjima jezika.

Ove kancelarije pružaju značajan doprinos uspehu takmičenja za mlade prevodioce Jvenes Translatores, Evropskom master programu prevođenja i Evropskom danu jezika.

Pored toga, one podstiču institucije država članica koje se bave obukom prevodilaca da prilikom osmišljavanja svojih kurseva uzmu u obzir zahteve koje postavlja Generalni direktorat za prevođenje.

One takođe održavaju kontakte sa profesionalnim udruženjima prevodilaca kao i stručnjacima iz svih oblasti lingvistike.

Nove države članice — novi jezici

Generalni direktorat za prevođenje je u toku svog postojanja morao da se suoči sa nekoliko proširenja Evropske unije (kao što je prikazano u tabeli pored).

Većina novih država članica donela je sa sobom i nove službene jezike.

Da bi se pripremila za pridruživanje, svaka zemlja buduća članica koja unosi novi jezik u EU, osniva službu u okviru jednog od ministarstava radi prevođenja celokupnog zakonodavstva Evropske unije na svoj jezik.

Pre pristupanja, Generalni direktorat za prevođenje obavlja svoj deo posla kako bi se olakšala integracija nove države članice, koji obuhvata:

- pružanje tehničke pomoći, obuku, davanje stručnih saveta i podršku nacionalnoj službi za prevođenje;
- otvaranje kancelarije i posredovanje u njenom radu u zemlji o kojoj je reč;
- istraživanje i razvijanje tržišta samostalnih prevodilaca u toj zemlji i

1973	Danska, Irska i Velika Britanija
1981	Grčka
1986	Španija i Portugal
1995	Austrija, Finska i Švedska
2004	Češka Republika, Estonija, Kipar, Letonija, Litvanija, Mađarska, Malta, Poljska, Slovenija i Slovačka
2007	Bugarska i Rumunija
2013	Hrvatska

- podsticanje i pružanje saveta univerzitetima u zemlji u vezi plana i programa kurseva za obuku prevodilaca, čime se postiže da diplomirani studenti ovih univerziteta zadovoljavaju sadašnje i buduće potrebe Generalnog direktorata za prevođenje kao i jezičke industrije u opštem smislu.

Generalni direktorat za prevođenje je svake godine domaćin i velikom broju pripravnika iz budućih država članica.

Mogućnost zapošljavanja

Prevodioci koji rade u Evropskoj komisiji imaju status zaposlenih na neodređeno vreme, na određeno vreme ili po ugovoru o delu.

Procedure za odabir zaposlenih na neodređeno vreme (službenika)

Kao i svi ostali službenici Komisije i prevodioci se zapošljavaju putem konkursa. Konkursi za prevodioce u Komisiji se uvek objavljuju radi zapošljavanja službenika sa određenog govornog područja.

Obaveštenja o otvaranju konkursa se objavljuju u Službenom glasniku Evropske unije i istovremeno u dnevnoj štampi u zemlji ili zemljama Evropske unije na koje se taj konkurs odnosi, kao i na internetu. Institucije Evropske unije su proceduru za regrutovanje zaposlenih poverile jednoj od agencija Evropske unije, Kancelariji Evropske unije za odabir osoblja (EPSO).

Konkursi za prevodioce se obično objavljuju na svake tri godine za određeni ciljni jezik. Oni obuhvataju:

- preliminarne testove pre odabira kandidata, koji se rade na računaru (verbalno i numeričko rasuđivanje);
- testove prevođenja na maternji jezik;
- testove sastavljene iz više delova koji se rade u centru za ocenjivanje.

Čitava procedura u proseku traje između pet i devet meseci.

Kandidati koji sa uspehom polože testove upisuju se na rezervnu listu koja važi nekoliko godina. Rok važnosti ovih lista može biti produžen, ali pojavljivanje na rezervnoj listi ne garantuje zaposlenje. Kako se upražnjena radna mesta javljaju u različitim prevodilačkim službama, ona se popunjavaju kandidatima odabranim sa ovih lista čiji lični profili odgovaraju potrebama tog radnog mesta (kvalifikacija, jezici i specijalizovano znanje) kao i potrebama Generalnog direktorata za prevođenje.

Opšti uslovi

Da biste se prijavili na konkurs za prevodioce, potrebno je da ispunjavate sledeće uslove:

- da ste državljanin zemlje članice Evropske unije;
- da posedujete diplomu neke visokoobrazovne institucije o studijama u trajanju od najmanje tri godine (jezika, ekonomije, prava, prirodnih nauka, itd).

Kada nove države ispune uslove za pridruživanje Evropskoj uniji, njihovi državljani imaju pravo da se prijave za učešće na konkursu za prevodioce na njihov maternji jezik i pre pristupanja te zemlje Evropskoj uniji, ali kandidati koji polože testove neće dobiti stalno zaposlenje pre nego što njihove države postanu članice Evropske unije.

Budući da regrutovanje kandidata putem konkursa predstavlja početni nivo u karijeri, nije potrebno nikakvo profesionalno iskustvo.

Međutim, radno iskustvo stečeno u jednoj ili više oblasti delovanja Evropske unije (ekonomija, pravo, administracija, itd.) može biti od koristi pri zapošljavanju u određenoj prevodilačkoj službi.

Kandidati moraju da poseduju savršeno znanje ciljnog jezika i da pokažu dovoljno dobro poznavanje još barem dva službena jezika Evropske unije.

Znanje još nekog jezika predstavlja prednost. Osim u posebnim, tačno određenim okolnostima, prevodioci prevode isključivo na jezik koji smatraju svojim prvim jezikom, što je najčešće njihov maternji jezik. Međutim, u izvesnim slučajevima, sposobnost prevođenja na jezik koji nije maternji predstavlja prednost.

Zaposleni na određeno vreme

Postoji posebna procedura za izbor zaposlenih na određeno vreme. Generalni direktorat za prevođenje objavljuje odgovarajuće pozive za izražavanje zainteresovanosti.

Ugovori o radu na određeno vreme se potpisuju sa kandidatima koji zadovoljavaju kriterijume.

Zaposleni po ugovoru o delu

Postoje i posebne procedure za izbor zaposlenih po ugovoru o delu.

Ugovori o radu na određeno vreme se i u ovom slučaju potpisuju sa kandidatima koji ispunjavaju uslove.

Pripravnički staž

Generalni direktorat za prevođenje nudi mogućnost obavljanja pripravničkog staža u trajanju od pet meseci, i u Briselu i u Luksemburgu, diplomiranim studentima iz bilo koje zemlje, bez obzira da li je ona članica Evropske unije ili ne, koji žele da u Direktoratu steknu profesionalno prevodilačko iskustvo posle završenih studija.

Kandidati koji su odabrani za ovaj pripravnički staž obično se dodeljuju jednoj od prevodilačkih službi. Oni obavljaju iste poslove kao i njihove zaposlene kolege, a to je prevođenje na njihov maternji jezik sa najmanje dva druga službena jezika Evropske unije. Njihov rad proveravaju iskusni stariji službenici. Neki pripravnici se raspoređuju

na rad u oblasti terminologije ili obavljaju druge zadatke vezane za prevođenje.

Prevodioci pripravnici primaju mesečne stipendije za pokrivanje troškova života.

Pripravnički staž se u Evropskoj komisiji obavlja u periodu između 1. marta i 1. oktobra.

Rokovi za podnošenje prijava su:

- ➔ 1. septembar za pripravnički staž sa početkom u martu i
- ➔ 31. januar za pripravnički staž sa početkom u oktobru.

Više informacija o svim ovim temama (kao što su brošure o alatima i procesu rada) zajedno sa kontakt podacima možete pronaći na sledećoj adresi:

http://ec.europa.eu/dgs/translation/index_en.htm

*Europe Direct je služba koja Vam pomaže u pronalaženju odgovora
na pitanja o Evropskoj uniji*

**Besplatan telefonski broj (*):
00 800 6 7 8 9 10 11**

(*) Neki mobilni operateri ne dozvoljavaju pristup pozivnim brojevima 00 800 ili ih naplaćuju.

Više informacija o Evropskoj uniji možete pronaći na internetu (<http://europa.eu>).

Luksemburg: Kancelarija za publikacije Evropske unije, 2012. godine

Kataloskog broj: JN-03-13-440-SR-C ISBN 978-92-9238-128-8 doi: 10.2871/29400

© Evropska unija, 2012.

Umnožavanje je dozvoljeno uz navođenje izvora.

Autorska prava fotografija: stranice 2 © iStockphoto/Gulcan Yasemin Sumer, 3 © iStockphoto/AntiMartina;
stranice 5, 9, 13, 16, 20 © European Union;
stranice 4, 11, 19 © Phovoir.

Prevela i štampala Delegacija Evropske unije u Republici Srbiji, 2013. godine

Informišite se o Evropskoj uniji u Srbiji

INFORMACIONI CENTAR EVROPSKE UNIJE

Dečanska 1 (Dom omladine)

11000 Beograd, Srbija

Pon - pet: 10:00 – 19:00

Sub: 10:00 – 15:00

T: +381 11 322 9922

E: info@euinfo.rs

W: www.euinfo.rs

Facebook: euinfo.rs

Twitter: euicbg

YouTube: euicbg

DELEGACIJA EVROPSKE UNIJE U REPUBLICI SRBIJI

Avenija 19a, Vladimira Popovića 40/V

11070 Novi Beograd, Srbija

T: +381 11 308 3200

E: delegacija-serbia@eeas.europa.eu

W: www.europa.rs

Publications Office

Doi: 10.2871/29400

ISBN - 978-92-9238-128-8

9 789292 1381288